

Priloga, izveščila ponedeljek, vsak dan zjutraj...
Asiškega št. 20, I. nadstropje.
Dopisni...
Stefan Godina...
Za izdajstvo mesečno 4 lire vsak...
Telefon...
in uprava št. 11-57.

EDINOST

Posamezna številka v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v
Hrekosit ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent
osm-utice, in zahvala, poslanice in vabila po L 1 —, oglasi denarnih zavodov
mm po L 2 — Mali oglasi po 20 st. beseda, najmanj na L 2 — Oglasi
saročina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

JULIJSKI NABORI

S poglavjem o vojaških naborih smo se bavili na tem mestu še pred kratkim. Pri tej priliki smo ugotovili na podlagi dejstev, ki se drugače ne dajo razlagati, da je vlada iztuhlata za nove pokrajine posebno naborno politiko, ki gre za tem, da bi se kratkoma uklenilo kar vse naše moško prebivalstvo posameznih letnikov pod vojaški jarem.
V tem naziranjju nismo bili osamljeni. Nekateri poslanci so že vložili o zadevi vojaških naborov v novih pokrajinah interpelacijo na vlado, v kateri zahtevajo, naj vlada pove, kako si je treba razlagati ne-navadna dejstva, da se v novih pokrajinah jemlje k vojakom 90% celokupne naborne mladine. Vlada bo torej prisiljena dati tak ali tak odgovor, ki pa ga lahko mirno čakamo, zavedajoč se, da tudi po tem ne bomo ne bolj ubogi ne bolj bogati.
„Brez ozira na to «naborno politiko» pa se moramo danes zopet povrniti na te nesrečne vojaške nabore, da jih osvetlimo z njihove druge strani. Kakor vsi drugi važni dogodki, ki so se odigrali v javnem življenju Julijske Krajine od konca svetovne vojne do danes, tako nam dokazujejo tudi sedanjí vojaški nabori, da nimajo naša javna oblastva nikakega čuta za svoj lastni ugled med ljudstvom in da nastopajo brez obzira na najelementarnejše zahteve vsake zdrave pameti. Povodom vseh takšnih dogodkov se nam je razodela nekaka nerazumljiva «obnemoglost» prizadetih oblastev, vsled katere so kriva vseh škandalov, ki so se izvršili v zadnjih letih v naši deželi. Takšen škandal in neizbrisna sramota so bile prve državne volitve s svojimi fašistovskimi poboji in požigi, nezaslišani škandal so bile prve občinske volitve z znanim vpadom reških fašistov na istrsko ozemlje in cela vrsta drugih.
Tudi sedaj povodom vojaških naborov so ostala vladna oblastva dosledna sebi in svoji «politiki». Po poročilih, ki nam prihajajo z dežele in ki smo jih nekoli-ko že objavili v našem listu, je razvidno, da se vojaški nabori izpreminjajo po nekaterih krajih po zaslugi oblastev v dneve žalosti za našo naborno mladino in za vse naše ljudstvo v dneve gneva in ogorčenja. Dogodki, ki so se odigrali pretekli teden v Opatiji, so nam dokazali s fašistovskimi «prepričevalnimi argumenti» (kakor jih sami imenujejo), da zakon za nas ne velja, da smo kljub vsem zakonom, odlokom in c'rožnicam, s katerimi je preplavljena Julijska Krajina, le brezpravna raja, katero sme vsakdo žaliti, napadati, tepsti in kar

se komu zljubi. In to celo tedaj, ko hočemo pošteno izvršiti najtežjo državljansko dolžnost, kar jih je, t. j. vojaško dolžnost državljanov. Nedolžna hrvaška pesem naših istrskih mladeničev je zadostovala opatijskim nacionalistom, da so planili nanje, jih pretepli, ranili in razgnali. Ni jim še bilo dovolji! Po tem «junaštvu» so se vrgli na hrvaško čitalnico «Zora», razbili opremo in nato poslopje zažgali. Vse to se je godilo pri belem dnevu in pred očmi varnostnih organov. Storiči se mirno izprehajajo po Opatiji, vseleč se svoje slavne zmagaje, a oblastvom gredo usta na smeh!
Podobni dogodki so se odigrali tudi po drugih krajih slovenskega dela našega ozemlja. V zadnjem tednu meseca maja je prišlo v Ilirski Bistrici menda do prvih izlivov sovraštva proti našemu ljudstvu in proti bodočim vojakom italijanske armade, ki so se financirali, orožniki in sploh vse aparat vrgli na klobuke tamkajšnjih mladeničev in jim trgali z njih običajne trakove in cvetje. Nimamo navade pretirati, toda dejstvo, da se je čutil celo civilni komisar Cavalli prisiljenega, da proti temu protestira, je zadosten dokaz, da je moralo biti postopanje napram naši mladini pretirano grdo. Drugi slučaj se je zgodil skoraj istočasno kot v Opatiji v naši zavedni Prvačini v goriških okoličih. Tudi so bili naši mladeniči tepeni; tudi v Prvačino so poslali fašisti svoje čete, ki so vršile svojo «patriotično» službo v prisotstvu orožnikov in drugih uradnih oseb.
Teh par primerov zadostuje za osvetljenje naborne taktike naših oblastev. Po vseh državah so oblastva napram vojaškim novincem navadno skrajno obzirna in zatišnejo rada obe oči. Pametno oblastvo se zaveda, da dajajo ta dan mladeniči državi sami sebe in da zaslužijo takorekoč brezmejno obzirnost. Pri nas tega ni. Zakaj? Zakaj se čutijo oblastva užaljena radi nedolžnih trakov na klobukih naših fantov, radi njihovih nedolžnih slovenskih in hrvaških pesmi? Zakaj pušajo gruča razgraječev, da napadajo in pretepijo naše mladeniče ravno v hipu, ko dajajo državi najdražje, kar imajo, ko dajajo Italiji sami sebe!
Postopanje oblastev povodom letošnjih naborov je naravnost nerazumljivo. Antimilitarizem je dobil v njih novega, neprica-kovanega in mogočnega zaveznika!
K vsem drugim julijskim specialitetam pa se je sedaj pridružila še specialiteta — julijskih vojaških naborov.

Italija

Svet socialistične stranke proti sodelovanju z meščansko vlado. — Socialistična stranka pred krizo
RIM, 14. Po dolgi in burni razpravi je svet socialistične stranke včeraj z majhno večino odobril resolucijo Serratija, ki je poudarjal, da se potom direktnega ali indirektnega sodelovanja, katero zahtevata Splošna delovna zveza in socialistična parlamentarna skupina, nikakor ne morejo braniti koristi proletariata, ne zavezati nasilja reakcije. Resolucija poziva k disciplinarni parlamentarno skupino, Splošno delovno zvezo pa k spoštovanju dogovora s socialistično stranko.
«Referendum» med parlamentarno skupino glede Zirardinijeve resolucije za sodelovanje je imel ta-le izid: 60 poslancev je za sodelovanje, 40 proti.
Vodstvo Splošne delovne zveze je imelo snoti sestanek, na katerem se je sprejela resolucija, v kateri se obžaluje sprejem Serratijeve resolucije s strani stranknega sveta in se jemlje z veseljem na znanje, da je večina v parlamentarni skupini za sodelovanje. Sklenilo se je, da se v kratkem skliče lastni svet, ki bo sklepal o nadaljnjih ukrepih Splošne delovne zveze.
Nocoj se ima končno sestati tudi parlamentarna skupina, ki bo izrazila svoje mnenje o sprejemu Serratijeve resolucije. Spričo izida «referenduma» se predvideva, da bo parlamentarna skupina odklonila Serratijevo resolucijo. Socialistična stranka se torej nahaja pred globoko krizo.
Proces proti članom italijanske vojaške misije na Dunaju končan. — Obtoženci oproščeni
FIRENCE, 14. Proces proti častnikom, članom italijanske vojaške misije na Dunaju, ki so bili obtoženi raznih pomeverb, se je končal. Obtoženci so bili oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov.
Novi boji v Tripolisu
RIM, 14. Listi prinašajo iz Tripolisa vesti o novih krvavih bojih z vstaji. Posebno hudi boji so se vršili včeraj okoli Giosa. Italijanske čete so končno dobile premoč nad vstaji in jih odbile z velikimi izgubami. Glost je bil zavzet.
Hud spopad med fašisti in socialisti v Vogheri
VOGHERA, 14. V bližnjih Vignolah je prišlo do hudega spopada med fašisti in socialisti. Tekom spopada je bilo več oseb ranjenih, tajnik fašistovske zveze pa ubit.
Jugoslavija
Smrt črnogorskega vojvode Vukotića
BELGRAD, 13. Iz Cetinja javljajo, da je v soboto tam umrl vojvoda Stevo Vukotić, neupogljivi vodja mlade Črne gore in ne-

in imenu mesta za oblak, in končno prof. Zawadzki v imenu univerze. Stotnik Hlebe, ki je v svojem govoru proslavil italijansko vojsko, je vzbudil med prisotnimi veliko navdušenje.

VARŠAVA, 13. Na povratku iz Vilne so bili italijanski novinarji danes sprejeti od državnega glavarja maršala Pilsudskega. Ernesto Vassallo se je v imenu kolegov zahvalil za priščne sprejeme na Poljskem. Odgovoril mu je na kratko maršal Pilsudski, ki je izrazil svoje veselje nad tem, da je osebn spoznal zastopnike italijanskega tiska, ki so prišli, da spoznajo od blizu poljski narod in da bolj izdatno utrdijo bratske vezi med Poljaki in Italijani. Novinarji so se nato udeležili sprejema, ki jim ga je priredil italijanski poslanik kom. Tommasini. Sprejema so se udeležili dr. Skirmund in drugi uradniki ter številni visoki uradniki.

Proslava sedemstoletnice ustanovitve padovanske univerze na varšavski univerzi

VARŠAVA, 13. Akademski zbor univerze v Varšavi je svečano proslavil sedemstoletnico ustanovitve padovske univerze. Udeležili so se svečanosti italijanski poslanik z vsem osebjem kr. legacije, mnogi člani vlade in skupščine, zastopniki univerze in znanstvenih zavodov na Poljskem ter številni člani italijanske kolonije. Med splošnim odobravanjem je govoril rektor univerze, ki je pozdravil italijanski slavni padovski Atenej in je nato latinski poudarjal važnost padovske univerze in povzdigo vsega kulturnega sveta. Govornik je zaključil, imenujoč Padovo «Sanctissimum Libertatis Asilum».

Prof. Dikstein je obširno govoril o znanstvenem vplivu, ki ga je izvajala skozi stoletja padovska univerza, kjer je študiral tudi slavni Poljak Kopernik. Svečanost se je zaključila s klici prijateljstvu in duševni zvezi med Italijo in Poljsko.

Katoliški nadškof v Petrogradu aretiran?
LONDON, 13. Kakor javljajo iz Helsingfors, je sovjetska vlada dala aretirati katoliškega nadškofa iz doslej neznanih vzrokov.

Čehoslovaška

Spot zaradi manjšin na konferenci udrženj za Zvezo narodov poravnani

PARIZ, 14. Listi javljajo iz Prage: Snoti je na kongresu udrženj za Zvezo narodov Hulard izjavil, da je žalik delegacij Male entente in Poljske posledica nespornazuma v vprašanju manjšin. Poudarja, da razkol ni bil nikakor povzročen od nemških spletk. Yoyles je protestiral proti trditvam, da je kongres doživel neuspeh; slova, začasno motena vsled incidenta zaradi manjšin, je bila kmalu vzpostavljena. Kongres je delal neumorno in uspešno.

Francija

Francija se udeležila konferenci v Haagu; imenovanje izvedencev

PARIZ, 13. Agencija «Havas» javlja: Vsled sklepa ministrskega sveta, da se bo Francija udeležila konferenci v Haagu, je ministrski predsednik določil za predsednika delegacije francoskega poslanika v Haagu Charlesa Benoita. Kot francoski izvedenci bodo zastopani v delegaciji: Alphant, načelnik urada za privatno lastnino, Massigli, tajnik poslaniške konference, Charles, finančni nadzornik, Pencet, načelnik urada za gospodarske vede, De La Pradelle, pravni svetovalec. Preliminarne seje, ki je določena za 15., se bo udeležil samo Benoit. Izvedenci bodo prispeli v Haag 25.

Anglija

Anglija hoče imeti popolnoma proste roke glede... petroleja

LONDON, 13. Posl. zbornica, Chamberlain je izjavil, da je Anglija, v kolikor gre za petrolejske koncesije v Evropi in Aziji, popolnoma svobodna in da še ni nikakor obvezala za sporazumno postopanje s Francijo in Italijo.

Amerika

Amerika se ne bo udeležila konferenci v Haagu

LONDON, 14. Po poročilu iz Washingtona je Hughes izjavil, da ameriška vlada nima namena poslati svojega zastopnika na konferenco v Haag. Amerika se bo zadovoljila s poročili, ki ji jih bo pošiljalo ameriško poslanstvo na Nizozemskem. Hughes je pripomnil, da vkljub vsemu siljenju Evrope Zedinjene države ne morejo izpremeniti svojega stališča.

Švica

Švica in Rusija. — Izjave zveznega svetnika Motta o konferenci v Genovi

BERN, 13. Na današnji seji je govoril zvezni svetnik Motta o konferenci v Genovi. Konferenca v Genovi — je izjavil Motta —, ki je imela imeti samo gospodarski značaj, je prinesla znatne uspehe tudi na političnem polju. Bila je druga etapa na poti k pomirjenju Evrope. Prva je bila etapa mirovnih pogodb, švicarska delegacija je dobila na poti v Genovo navodila, da spoštuje mirovne pogodbe, da prepreči, da bi genovska konferenca oslabilila Zvezo narodov, da se ne spušta v vprašanje pravnega priznanja sovjetske vlade in da razpravlja o vzpostavitvi gospodarskih od-

nosajev z Rusijo samo skupno z drugimi državami. V Genovi so vsi priznali, da je treba pomagati ruskemu narodu, zahtevali pa so, da se dolgovi priznajo in da se zaplenjeno premoženje, izvzemši uvaževanja vredne izjeme, vrne. V Genovi so švicarski delegati podpirali napore za sklenitev sporazuma z Rusijo. Storiči bodo enako tudi v Haagu, toda vse bo odvisno od stališča, ki ga zavzame Rusija.

Avstrija

Avstrijska kriza. — Pred ustanovitvijo nove emisijske banke?

DUNAJ, 14. V narodni skupščini je predsednik Seibel najprej omenil, da je nevarnost, da ljudstvo zgubi potrpljenje, če se sedanje stanje ne izpremeni. Z inozemskimi odposlanci, ki so prišli na Dunaj, so v teku pogajanja, da se organizira pomoč za Avstrijo iz inozemstva. Vlada je tudi stopila v stik z činitelji, ki imajo največji vpliv na gospodarsko življenje Avstrije in minister financ se ravnočkar udeležuje odločilnih pogajanj, kako bi se našel izhod iz sedanje težke krize. Seibel je ponovil, da vlada ne namerava poseči v krizo in se je z vsemi strankami sporazumela o tem, kar se danes v resnici da ukreniti. Končno je izrazil prepričanje, da se bo sedanja stavba brzih tečajev kmalu podrila in upa, da se bo to prej zgodilo nego bo trpela dobra morala ljudstva.

Seibelova vlada je včeraj pričela pogajanja s poglavarjem tvrčke Rotschild, s zastopniki velikih bank in z ravnateljstvom avstro-ogrske banke. Udeleženci so izjavili, da so pripravljani pod gotovimi pogoji in v okviru svojih moči podpirati načrt vlade za ustanovitev nove emisijske banke. Banke bodo stavile vladi na razpolago svoja sredstva v inozemski valuti tako kakor inozemski kapital. Nova emisijska banka bo morala vzeti na svoj račun bankovce, ki so sedaj v prometu, katerih kritje se bi okrepijo z nadaljnjim dotokom deviz in vrednostnic v zlatu. Vsako nasilno posredovanje posebno ono z preprečenjem in razveljavitvijo bo izključeno. Vlada in banke so enoglasno izjavile, da je predpogoj za rešitev Avstrije ta, da se čim mogoče prej sklene zakon za finančni načrt, s katerim bo mogoče kriti državni primanjkljaj. Pogajanja se nadaljujejo. Tudi pogajanja za inozemska posojila se nada-

ljujejo in pospešujejo z vsemi sredstvi, ki so vladi na razpolago.

Burški Hrvatje pri avstrijskemu predsedniku

DUNAJ, 13. Predsednik avstrijske republike dr. Hainisch je včeraj v avdienci sprejel večjo deputacijo burških Hrvatov. Predsednik je deputaciji izjavil, da avstrijska vlada stori vse v prilog kulturnemu razvoju burških Hrvatov. Njemu samemu je poznan ekonomski položaj Hrvatov. Deputacija je predsedniku izjavila, da hočejo biti Hrvatje lojalni avstrijski državljani. Predsednik je izjavil, da vzame to izjavo z radostjo na znanje in da avstrijska vlada ni nikdar dvomila o državljanski zanesljivosti Hrvatov.

Ogrska

Končni izid državnozbornih volitev na Madžarskem — 166 vladnih, 76 opozicijskih poslancev

BUDIMPESTA, 13. Državnozbornske volitve so končane. Vladne stranke so perabile vsa mogoča sredstva za izvrševanje terorja nad volilci in se jim je posrečilo potpisati število opozicijskih poslancev na 76. Vkljub terorju pa je opozicija po nekaterih volilnih okrožjih dobila vedno večino. Tako so dobili v glavnem mestu Madžarske socialisti veliko večino.

Mandati so tako-le podeljeni: 140 poslancev bo imela vladna stranka, 15 Ernštova skupina, 2 Heinrichova skupina, 9 neodvisna skupina. Vkupno bo imel torej vladni blok 166 poslancev.

Od opozicijskih strank je dobila Friedrichova in Andrassyjeva skupina 12 poslancev, Hallerjeva 8, Rassayjeva 8, Bathanyjeva 2, Waszenyjeva 4, neodvisna skupina 17, socialni demokraci 25. Vkupno bo imela opozicija torej 76 poslancev.

Izvoljeni so bili razen tega dva kandidata nevtralne neodvisne skupine in 1 divjak. Minister trgovine Hegyashalmi je bil izvoljen v Gyeyuru.

Daljni Vzhod

Admiral Kato predsednik japonske vlade

TOKIO, 13. Princ regent je odobril sestavo nove vlade, katere predsednik bo admiral Kato. Ministrski predsednik je izjavil, da se ni nič izpremenilo v japonski politiki.

Armada premagane Nemčije

Kakšno armado ima danes po zadnji vojni premagana Nemčija? Kolika je njena bojna vrednost? Ali je Evropa varna pred novimi iznenadenji od strani Nemčije? Ali je razorožitev Nemčije, kakor jo predpisuje versailleska mirovna pogodba, izdatna? Ali ne bo znala prebrisana Nemčija vse tozadevne določbe omejene pogodbe? Skratka: ali je nekdanjemu cesarskemu nemškemu militarizmu zadržnjen vrat ali ne?

To so vprašanja, ki si jih neprenehoma stavijo vojaški krogi zavezniških držav. Po raznih vojaških smotrah se čitajo nanja različni odgovori, katerih različnost dokazuje, da gre do sodbe o novi povojni nemški armadi zelo narazen. Vojaški sotrudnik pariškega lista «Le Temps» general De Lacroix je priobčil pred par dnevi v imenovanem listu zanimiv članek, v katerem razmotriva to vprašanje v precej stvarnem duhu. Slika, ki nam jo daje članek o sedanjem vojaškem položaju v Nemčiji, se nam zdi da je zelo blizu resnici in da predstavlja nekaj odgovor na gornja vprašanja.

Znano je — pravi general De Lacroix — da so v V. delu versailleske mirovne pogodbe postavljene določbe vojaškega značaja, katerim se je premagana Nemčija morala pokoriti. Kako izvaja te določbe in kako je izkoristila omejene možnosti ohranitve vojaške moči, ki so ji bile dovoljene? Po duhu mirovne pogodbe bi imela nemška armada omejeno nalogo nekake policije in to njeno vlogo je upravičila ob času vstaje v ruhrski kotlini boljševska nevarnost. Pri udušitvi teh nemirov pa se je nemški generalni štab prepričal o veliki nevarnosti, ki nastaja, ako se armada uporablja za take posele. Vsled tega se od tega časa ni več pečala armada z nobenim opravilom policijskega značaja. Na konferenci v Spaji je dobil nemški generalni štab dovoljenje, da povzdigne številno krajevni policijskih čet na 150.000 mož. Ti oddelki so dobili ime «Schutzpolizei» ali «Schupo». Teh oddelkov pa ni rabil samo za policijska opravila, temveč tudi za varovanje mej, dasi je ta naloga po čl. 160. versailleske mirovne pogodbe pridržana pravi armadi. Na ta način so Nemci ustvarili poleg prave državne armade (Reichsheer) še drugo armado, tako da se je prava armada lahko posvečala edino vojaškim nalogam. Nižje bomo videli, da se je nemškemu vrhovnemu poveljstvu kljub prepovedim versailleske pogodbe posrečilo ustvariti na ta način mogočno bojno sredstvo.

Predvsem je sedanja organizacija vrhovnega poveljstva mnogo napredovala nad organizacijo iz predvojnne dobe. Mesto bivših mnogostavnih organov, ki so si zadrževali drug drugemu, vsled česar je prihajala pogostoma do sporov, sta danes samo dva taka organa: Heeresleitung (armadno poveljstvo) in Heeresverwaltung (armadna uprava). Na čelu obeh uradov je

državni vojni minister, nekaj odposlanec državnega predsednika v vrhovnem vojaškem poveljstvu.

Armadna uprava se omejuje zgolj na upravne posele, medtem ko se v področju Heeresleitung-e osredotočuje vse, kar se tiče poveljstva (osobje, vaje, uporaba čet). Načelnik Heeresleitung-e je resnični načelnik nemške armade, in sicer ima širšo oblast, ko sta jo imela n. pr. von Schlieffen ali Moltke. Vojni minister je bil do sedaj le njegov zastopnik v parlamentu in pred javnim mnenjem. Na čelu Heeresleitung-e je general von Seeckt, mož velike vrednosti in eden najvidnejših generalov bivšega velikega glavnega štaba, ki je imel postati ob koncu vojne naslednik Ludendorffov. Sporazumno z vlado je organiziral nekako prehodno armado, ki je zadržala mogočne bojne sile in zgrajena na podlagi izkušenj iz zadnje vojne. Je to armada kadrov, ki čaka hip, ko bo oboroženo ljudstvo zopet lahko stopilo pod zastavo. Kar pada predvsem v oči, je dejstvo, da ima vsaka divizija v skrčenem obsegu vse oddelke bivše nemške armade.

«Nova armada» — pravi von Seeckt sam — mora biti skrčena, toda popolnoma točna podoba bivše cesarske armade. Ze te besede pričajo o cilju, ki ga zasleduje nemško vrhovno poveljstvo. Vsak posamezni «zarod» je pravo središče vojaškega vezbanja z vsemi svojimi sestavnimi deli, celica, ki je pripravljena, da se v pravem času razširi in napolni. Tako ima v topništvu vsak polkovni oddelk eno baterijo 77 (mod. 1916), eno baterijo 105 in eno posebno baterijo, ki je opremljena z vsemi sredstvi, katera so potrebna za nalogo, za katero je namenjena. Vsaka divizija je bogato preskrbljena z avtomobili, prevoznimi sredstvi za moštvo, z oddelki za popravljanje itd.

Mirovna pogodba je prepovedala Nemčiji težko topništvo in aeroplane. Ne da bi navidezno kršila teh predpisov, izrabljajoč popustljivost, ki se ji je dovoljevala, je skušala Nemčija zbrati v trdnjavah na vzhodu in v obalnih baterijah svoje najnovejše težke topove.

Kljub pazljivosti odbora za jamstvo, ki je stopil na mesto nadzorovalne komisije, bo Nemčija najbrže skušala vzpostaviti svoje vojaško letalstvo pod pretvezo športnega in trgovskega letalstva. To se ji bo tudi posrečilo s primerno uporabo industrije letal, ki je v Nemčiji tako dobro razvita. V bližnji bodočnosti bo najbrže v stanu graditi brez težav vse vrste letal, ako ne v Nemčiji, pa v inozemstvu, na nemških tleh pa vsakakor posamezne kose, ki jih bo le treba sestaviti. Gotovo bo nemška vlada storila vse, kar bo v njevi moči, da obide vse tozadevne ovire.

Nova nemška armada nima bojnih vozov. Toda nemški glavni štab jih ne pušča iz računa. Pri vojaških vajah jih predpostavlja ter jih upošteva pri svojih vojaških študijah. Nemška armada pa je bogato

Obštinski odbor se ga je hotel izbežiti radi jezikovne diskvalifikacije in pa radi nepravilnosti, ki so se dogodile pri njegovem imenovanju. Deželni odbor pa je — čujte ljudje božji — razsodil, da ni potrebno, da tajnik občine Podgrad pozna jezik prebivalstva tudi v pisavi. Da vprašavni tajnik jezik prebivalstva tudi v govoru pozna skrajno slabo, tega dež. odbor niti v poštev ne jemlje. In vendar bi tajnik moral biti vedno desna roka in zaupna oseba županova.

Obštinski odbor se je zato čutil primornega uvesti zoper tajnika redno disciplinarno preiskavo. Ko pa mu je župan ustno omenil, da se bo to zgodilo, je dobil v odgovor — strmite ljudje božji! — da se on — tajnik — nič ne boji, kajti deželni odbor da bo gotovo dal prav njemu. Ta izjava je povsem v skladu z besedami, katere je izustil na neki seji, in s katerimi je izjavil občinskim odbornikom, da v Italiji bo imel vedno prav on, a občinski odbor vedno krivo. Zato fant tudi smatra, da mora — v nekem pismu na župana pravi, da je to njegov »sacrosanto dover« — ob vsaki priložnosti dati nasvete in priporočila županu v pravnem očetovskem tonu. Ko se je tudi raditega stavil pod disciplinarno preiskavo, se je ta še ne 24-letni mož osmelil pisati županu, da mu je dajal nasvete kot »uomo e amico«.

V Istri je bilo že od nekdaj vse mogoče. Veleler, ki piha iz Poreča, ni bil nikoli prijazen slovenskim občanom. Zato nas ne preseneča »ukaz« deželnega odbora, s katerim je naložil občinskemu odboru v Podgradu, da zopet sprejme v službo odpuščenega tajnika, kateri se je poleg tega, med tem ko je deželni odbor kahal svoj »ukaz«, spremljal od dekleta iz slovenske družine, z znakom nosečim napis »me ne freg« rogal županu, občinskim svetovalcem in vsemu prebivalstvu.

Vendar si ne moremo prav razlagati, kako korist mora imeti država od tega, da se sili občina z izključno slovenskim prebivalstvom, da iz lastnih sredstev plačuje uradnika, ki ne pozna jezika prebivalstva in je zato za službo neoposoben, ter tudi sovraži iz dna srca vse, kar je prebivalstvo občine najsvetejše. Ali je res potrebno, da drži deželni odbor v Poreču v občini z izključno slovenskim prebivalstvom na stroške občine človeka, ki smatra za svojo nalogo, da razlaga županu in občinskim odbornikom, da v Italiji za slovensko prebivalstvo ni nobene pravice, ter da ima pri deželnem odboru vsak mlečnozoben fašist več veljave kakor redno izvoljeno zastopstvo kake slovenske občine?

Borzna poročila.

Trst, dne 14. junija 1922.

Jadranska banka	129
Cosulich	300
Dalmatia	265
Gerolmich	170
Libera Triestina	477
Lloyd	1280
Lussino	705
Martinolich	149
Oceania	185
Premuda	370
Tripcovich	230
Ampela	588
Cement Dalmatia	310
Cement Spalato	289

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 14. junija 1922.

ogrške krome	1.90	2.00
avstrijsko-nemške krome	14.00	17.00
češkoslovaške krome	38.00	38.75
dinarji	27.75	28.25
lejl	12.75	13.75
marke	6.40	7.15
dolarji	19.80	20.10
francoski franki	176.00	176.75
švicarski franki	380.00	384.00
angleški funti papirnati	89.00	89.30
angleški funti, zlati	95.50	97.50
napolioni	76.50	77.50

Mali oglasi

te se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Koor išče službo. plača polovično ceno.

BLAGA JNA WERTHEIMOVKA, št. 5, v najboljšem stanju, posebno pripravna za občinske urade, za shrambo knjig in listin, se prodaja po ugodni ceni. Naslov pri upravn. ništvu. 1193

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema od 9 do 7, Gorica, Piazza Vittoria 4, I. 1189

ODDA se meblirana soba, zračna, za eno ali dve osebi, pri majhni družini brez otrok. Pojasnila Scorcio S. Pietro 40, vrata 2. 1190

ZDRAVILA za vse živinske bolezni, redilni prah, fluid za konje, se dobi v lekarni v Il. Bistrici. 28/4

NOVA STAVBENA zadruga v št. Petru pri Gorici, išče pet dobro izučeni mizarjev. 1191

POROČNE SOBE od L 1400.— naprej, jedilne sobe od L 2000.— naprej se prodajajo v skladišču via Udine 25. 1192

URADNIK, star 25, z odličnimi spričevali, sposoben za vsako široko, išče primerne službe v mestu ali na deželi. Nastopi lahko takoj. Naslov pri upravn. ništvu. 1162

PRODAM klavir «Mignon» kratek, orglje za malo cerkev in več harmonijev. Pojasnila daje Ivan Kacin, Gorica, Via della Croce 10. 1184

SOBNI slikar in pleskar se takoj sprejme. Miro Vičić, Postojna 125. 1185

NOVE POSTELJE L 60, vzmeti 55, žimnice 45 volnene 95 in drugo pohištvo se prodaja po nizki ceni. Fonderia 3. 1187

KRONE srebrne in zlate, plačuje po najvišjih cenah Pertot, Via S. Francesco 15, I. 19

POZORI Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grost Bellefi Vita, via Madonna 10, I. 16

UBIRALEC in popravljač glasovirjev in harmonijev. Pečar Andrej, Trst, via Coroneo 1, V. nadstr. 17

SVINEC mehke (olovo) kupujem vsako množino. Naslov Kuret, Sattelontane 1. 195

RUSKI BEGUNEK VIOLINIST, absolvent petrograjskega in pariškega konservatorija, poučuje v igranju na gosli in tudi ruski in francoski jezik.

Obštinsko glavarstvo u Matuljima

Broj 1917-22. Matulji, dne 31. maja 1922.

Objava natečaja na mesto obštinskog letnika.

Do 30. o. m. juna otvoren je kod ovog opštinskoga glavarstva natečaj na mesto **lečnika-kirurga** sa ovim honorarima.

- a) Plata za lečenje siromaka lira 6000.—;
  - b) Skuparinski dodatak u iznosu od lira 2400.—, dok isti bude na snazi;
  - c) paušal za konja u iznosu od lira 3600.—.
- Opština ima do 10.000 stanovnika, od kojih jedan deo ima pravo na besplatno lečenje. To pučanstvo, izuzevši mali broj osoba, govori isključivo hrvatskim jezikom.

Natečajne molbe, koje treba da su propisno belegovane, imaju biti obložene kako sledi:

- 1) Svedodžbom rođenja, koja dokazuje dobu te ne premašuje god. 45.
- 2) Uverenjem o talijanskome državljanstvu (opcija).
- 3) Uverenjem o nekažnjivosti (certificato penale).
- 4) Uverenjem o zdravu telesnu ustrojstvu.
- 5) Uverenjem o čudorednosti i dobru vladanju.
- 6) Uverenjem o upisu kao član reda lečnika u Puli (Ordine dei medici in Pola).
- 7) Iskazom obiteljskog stanja.
- 8) Lečničkom diplomom u originalu ili u overovljenom prepisu.
- 9) Svakim prilogom, koji molitelj drži zgodnim da ga prikaže u svom vlastitom interesu.

Isprave treba da su belegovane, a prilozi navedeni pod brojevima 2, 3, 4, 5 i 7 ne smeju biti stariji od tri meseca dana. Natečajelj će sem toga morati da ili svedodžbama ili praktički dokaže, da pozna u govoru i pismu hrvatski i talijanski jezik. Dobitnik natečaja bit će primljen u službu provizornim imenovanjem, koje će trajati 18 meseci, a nakon što prodje ovo vreme kušnje moći će da bude stalno potvrđen u službi, dok će definitivnošću steći također pravo na opskrbu u slučaju invalidnosti, starosti i smrti.

Imenovanje opštinskog lečnika sledi na podlozi i u posledte zemaljskog zdravstvenog zakona od 12. augusta 1907 L. Z. Z. br. 39 i namesništvenih naredbe iz 16 marta 1909 br. II a-155-22-08 L. Z. N. 1909, komad XIV, te napokon na osnovi i u posledte punkcija rešenih u porečkoj konferenci od 15 novembra 1919 i reformovanih u onoj od 15 septembra 1920.

(409) Načelnik: V. SINČIĆ.

Obštinsko glavarstvo u Matuljima

Br. 1916-22. Matulji, dne 31. maja 1922.

OBJAVA NATEČAJA.

Do 30. o. m. otvoren je pri ovome opštinskome glavarstvu natečaj na ova mesta:

- 1) **Tajnika** s platom od lira 7200.—, skuparinskom dodatkom od lira 2400.— i stanarinom od lira 600.— godišnjih;
  - 2) **Dvaju opštinskih redara** s platom od lira 3600.—, skuparinskim dodatkom od lira 2400.— i stanarinom od lira 600.— godišnjih;
  - 3) **Strojopisara ili strojopisarice** s platom od lira 3000.— i skuparinskim dodatkom od lira 1800.— godišnjih;
  - 4) **Zemljomera (geometra)** s platom od lira 7200.—, skuparinskim dodatkom od lira 2400.— i još k tomu dnevnicama polag cenika određenog za sudske činovnike;
  - 5) **Dvaju opštinskih redara** s platom od lira 3600.—, skuparinskim dodatkom od lira 1200.— i paušalom za obuću i odelo u iznosu lira 450.— godišnjih.
- Natečajelji imaju dokazati talijansko državljanstvo, stanje obiteljsko, dobu, zdrav telesni ustroj, neporočno čudoredno vladanje i dobar glas, svršene nauke, službe dosad vršene, te poznavanje hrvatskog i talijanskog jezika u govoru i pismu.

(408) Načelnik: V. SINČIĆ.

ŽIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA u TRSTU
 Ulica Roma vogal ul. Mazzini. — Lastna palača.
 Delniška glavica in rezervni kapital K. C. St. 225.000.000
 Izvijaše kulturno van banke in menjalnice transakcije.
 Uradne ure od 9-13

Zobozdravnica

Izdeluje zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe ter proteze iz kavčuka po najzmernejših cenah. 415
 Ordinar: vsaki dan v Komnu v hiši g. Čotiča p. d. Laban od 9-12 in od 2-5.

SREBRNE KRONE
 plačam L 1.70, goldinarje L 4.50.
 Pendants št. 6, I. nadstr.

ŠIRITE „EDINOST“

Jadranska banka d. d. Beograd

Redni občni zbor delničarjev Jadranske banke d. d. Beograd, ki se je vršil dne 27. pr. maja, je zaključil razdeliti za poslovno leto 1921

12%-tno dividendo, t. j. Din. 12.— po delnici,

plačljive proti položitvi odrezka št. 16 začeni od 10. t. junija na blagajni Jadranske banke v Beogradu in njenih podružnic v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Hercegovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu, na blagajni Jadranske banke v Trstu in njenih podružnic na Dunaju, v Opatiji in Zadru, ter na blagajni Banke i štedione za Primorje na Sušaku in njenih podružnic v Bakru in na Reki.

Ravnateljstvo. 405

Prvovrstno trnovsko živo in gašeno APNO šivalnih strojev
 „Mundlos“ Original-Viktoria.
 Predvojno blago. Nizke cene. Večletna garancija. Čevljarski, krojaški in družinski stroji. Trgovci dobijo znaten popust. Na razpolago cenik. — Jos. Šetovin-Čuden, trgovina z zlatino, srebrnino in urami. Ljubljana, Mestni trg št. 13. (414)

AMBULATORIJ
 za spolne, sifilitične, kožne in otroške bolezni 44
D.ra G. & A. De Leo
 Specialista sponopoljena na pariški kliniki
 Moderno zdravljenje sifilitične bolezni, zoženja in vnetja cev in kapavca.
 Preizkušnja krvi za ugotovitev sifilitičnih okuženj. Sprejemata od 10 do 12 in od 14 do 17.
 Gorica, Piazza Nicolò Tommaseo (Piazzutta) 8

IVAN KERŽE 49
 ima v lastni zalogi najraznovrstnejše kuhinjske in druge hišne potrebščine
 iz aluminija, steklovine, lesa in emailirane prsti.
 TRST — Piazza San Giovanni

Srebrne krome in zlato plačujem po najvišjih cenah
ALOJZI POVH
 Trst, Piazza Garibaldi št. 2
 (prej Barriera)

Buffet Millionig
 (ex Stago)
 Trst — Via XXX ottobre 19 — Trst
IZBERA:
 gnjati, salamov, sira. itd. — Dreherjevo pivo, posebna vina, teran, briško in istrsko pivo, NB. Naročila z dežele se izvršujejo še isti dan, ko mi dosepejo.
 Cenj. odjemalcem se toplo priporoča udani lastnik
IVAN MILLONIG
 (380)

72 Uvozna in izvozna tvrdka

Debiasio & Domenis
 Trst, via Coroneo 13, tel. 12-34
 lastno skladišče v prosti lukli št. 4
 Opozarja na novodošle velike partije stekline, porcelane, emailirane kuhinjske posode in najrazlične ših šip v originalnih zabojih po najnižjih konkurenčnih cenah.
- Vse blago je češkega izvora. -

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu
 registrovana zadr. z neomejenim jamstvom
 Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, I.
Obrestuje navadne hranilne vloge po 5%
 vloge, vezane na trimesečno odpoved po 5 1/2%, ako znašajo 20-30.000 Lit. po 6%, ako znašajo 30-40.000 „ po 6 1/2%, ako presegajo 40.000 „
 Trgovcem otvarja tekoče čekovne račune Posoja hranilne pušice na dom.
 Za varnost vlog jamči poleg lastnega premoženja nad 2300 zadržnikov, vredno nad 50 milijonov lir.
 Daje posojila na poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.
 Uradne ure od 8—13.
 Tel. št. 16-04. Tel. št. 16-04.

Najstarejši slovenski denarni zavod.
Tržaška posojilnica in hranilnica
 registrovana zadruga z omejenim poroštvom.
 uraduje v svoji lastni hiši
 ulica Torrebianca šte. 19, I. n.
 Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje **po 4%**
 večje in stalne vloge po dogovoru.
 Daje posojila na vknjižbe, menjice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.
 Uradne ure za stranke od 9 do 13.
 Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt
 Št. telef. 25-67.

Dr. A. Grusovin
 specialist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcioniran na dunajskih klinikah.
 Sprejema od 9—12 in od 3—7 ure.
 Gorica (Piazza grande) Travnik hiša Paternoli. 60)

DOBROZNANA MANUFAKTURNA TVRDKA
M. AITE
 Trst — Via Mazzini šte. 37 (prej Via Nuova) — Trst
 naznanja cenj. odjemalcem, da se je preskrbela z veliko izbero blaga za moške in ženske obleke, platna, bombaževine, volnenih odelj, žimnic in vatiranih odelj lastnega izdelka, trliža, volne in žime, izdelanega perila kakor tudi vsakovrstnih pletenin. Istočasno naznanja, da je preskrbljena z bogato izbero vseh potrebščinj za pomlad in poletje po najzmernejših cenah.

KUPUJTE ZANKL'OVE barve, lake in čopiče
 pri tej dobro znani tvrdki
 Trst - Via Trento št. 8 - Trst
 Brzojavni naslov: Zanklffgli
 Gradec, Ljubljana, Maribor, Dunaj, Leoben.

Pri Sv. Jakobu v čevljarnici FORCESSIN
 Via G. Caprin št. 5 (prej via Erta)
 dobite najmočnejše in najirpežnejše obuvalo za moške, ženske in otroke.
VELIKA IZBERA OBUVALA ZA BIRMO
 Delavsko obuvalo po jako zmernih cenah.
 Podružnica: Via Udine št. 2 (prej via Belvedere) 336

SREBRNE KRONE
 plačuje po višjih cenah kakor vsi drugi kupci
ALBERT POVH - Trst, Via Mazzini št. 46
 (prej Via Nuova) (19)

JADRANSKA BANKA
 Delniška glavica L 15,000,000 Rezerve L 5,100,000
 Dunaj, Opatija, TRST, Zadar. (1)
 Afilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu.
 Afilirani zavod v New-Yorku: Frank Sakser Stada Bank.
Izvršuje vse bančne posle.
PREJEMA VLOGE
 na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.
 Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.
Daje v najem varnostne predale (safes)
 Zavodovi uradi v Trstu:
Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9.
 Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna postuje od 9. do 13. ure.